

SURINAAMSCHE PRODUKTEN

Koloniaal Instituut. *Gids in het Economisch Museum*. I. Suriname, 1929.

Een titel, een opschrift bedenken waarop niets valt aan te merken, blijft moeilijk. Het is de land-huishoudkunde van Suriname waaraan we in dit boekje worden voorgesteld; vijftig bladzijden heldere uiteenzetting. Economie rurale, zegt Larousse, science des moyens de tirer profit du sol. Hoe men begon iets uit dien grond te halen, zeggen de eerste bladzijden; tweehonderd plantages, toen Van Aerssen van Sommelsdijk gouverneur was (1683—88), 641 in 1800, 200 in 1862; het vervolg der cijfers wordt niet vermeld. De gesteldheid van den bodem gaat vooraf aan de produkten; de kust en het binnenland, *klei, granieten en diabazen*, savanna's, schaars begroeid; dan de loozing der plantages, en daarbij de afbeelding eener sluis met het groote rad dat de deur op en neer kan draaien. Nu worden ook de grondjes genoemd en alles wat men er teelt, velerlei, ook cacao en koffie; op de plantages suikerriet, koffie en cacao. Klein is het deel van Suriname waar landbouw is, uitgestrekt zijn de bosschen, met enkele dorpen van Boschnegers en Indianen langs de rivieren. Het verdwijnen der slavernij was héél mooi, maar hoogst nadeelig.

In kasten en daarbuiten wordt veel van dit alles tentoongesteld, en de bedoeling is, dat de bezoeker van het museum, kijkend in de kasten en lezend in het gidsje rondgaat. Eerst de produkten van den kleinen landbouw, met de namen, hollandsche, latijnsche, neger-engelsche, en met een greep naar buiten de werktuigen, cassave-pers, stamper en zeef, ook het materiaal waarvan deze zijn gemaakt. Dit alles wordt duidelijk uitgelegd; maar dat men tom-tom bereidt van geraspte, daarna gestampte cassave is zeldzaam; men maakt van bananen de tom-tom (W. I. Encycl. in v. Banaan, bl. 74, 1ste kol.). Na de aardvruchten de groenten en de vruchten; ten gerieve van de bezoekers die onze Oost kennen, zijn ook de maleische namen vermeld, sawo manilla, papaja, djamboe bol, enz. De pisang radja, langen tijd in Suriname onbekend, bevindt zich thans in de collectie van het Landbouw-proef-